

חשבון עובר ושב

חאה נחמ'ה ברנקל

סיפור

מאמריקה

אני נורא אוהב את כל הסיפורים האלה על אמריקה — מה שנקרא אצלנו ארצות-הברית — שצצים כל פעם שמתגלה הצורך. הפעם האחרונה שהתגלה הצורך זה היה בתקופה שבה הפכה פרשת אבו-חצירא לפרשת העיתונות. מייד גירדו מאיזה מקום איזה פרופוסור

במהרה התייחסו לפרשת אבו-חצירא כפרשת אבו-חצירא רגילות כמו קשישים רעבים, יחטיא את המטרה.

בין יתר דברי הטר בר"איון: הייב"י: אהרי הסכמי

קמעים מ"דיעות אחרונות" 10.9.80

עם מבטא אמריקאי, שמכיר את החוקה שם, והוא אמר שאם העיתונות הייתה עושה מה שעשו לאבו-חצירא בארצות-הברית, השופט היה משחרר אותו מעו"נש. זה היה סיפור יפה, שראש-הממשלה שלנו מיד חזר עליו, ולא חשוב כמה הוא שטוטי, הסיפור הזה.

ראשית, בפרשת ווטרגייט עשתה העיתונות לניכסון ולכל חבריו סמטוכה כי זאת עוד הרבה לפני המישפט, עד שהמישפט בעצמו נעשה אחר כך לעניין טכני כמעט. כל העדויות כבר הופיעו בעיתונות, ולכל התרגילים שניסו ניכסון ועוררו לעשות, ושניסה האף-בי-איי. לע"שורת, ושיטו כל מיני ההתביעה-הכללית לעשות, בשביל להשתיק את העסק בדר"גים התחתונים, לא עזרו כלום. אם ניכ"סון, או אחד משותפי-לבד-רעבירה, היה מנע לטעון שהוא זכאי והעיתונות אש"מה, היה יוצא מזה שק צחוק גדול.

זה היה ראשית. אבל שנית, כל אלה שמביאים דוגמות כאלה מעניינות מאמ"ריקה, שוכחים ששם יש חוקה שמגנה באמת על האדם הקטן, ולא על הפוליטיקאי הגדול, ואצלנו אין אפילו זכר לחוקה כזאת, וכל "חוקי היסוד" שר"איתי בזמן האחרון טובים מאוד דווקא בשביל להגן על הפוליטיקאי הגדול מפני האזרח הקטן, ולא להיפך. גם החוקה האמריקאית לא עושה את ארצות-הבר"רית לדימוקרטיה כליכך פנטסטית כמו שראש-הממשלה מנסה לשכנע אותנו כליפעם, אבל אם זה היה כמו שחוקה אמר — למה הוא לא רוצה את החוקה האמריקאית, שרק בזכותה יכול מישהו לצאת זכאי בגלל שהעיתונות אשמה למה ראש-הממשלה שלנו, ואיתו כל המפ"ד"ל, רוצים את "עקרונות המישפט העב"רי" דווקא, ולא את עקרונות החוקה האמריקאית? אז עכשיו שישתקו, ולא

מה שלמדתי מהמפקד

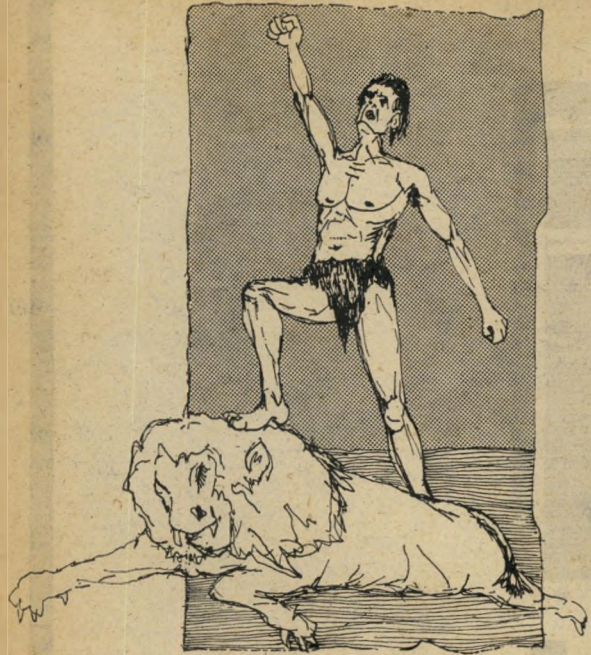
אני באמת לא הייתי רוצה לצחוק על המפקד העליון שלי לפחות חודש בשנה, שזה רפול. אבל איך אפשר? המראיין, בערב ראש השנה, שואל: — רפול, מי היו גיבורי ילדותך?

רפול: מי שהטביע בי את רישומו בילדות זה היישוב. מה זה היישוב? היישוב זה הכפר, השמירה, ההגנה, העלייה ליישובים חדשים. אז היו מעט, אבל זה היה משהו גדול בשבילי. זה מה שהשקיע בי את המשקע הכבד, ובראש אלו עמד אבי. אבי בעיני לא היה רפתן. הוא גילם בעיני את כל הדברים שהם הגנה, חקלאות, התיישבות, עלייה, בטחון, ציונות.

מה שאני מבין מזה הוא, שההבדל בין גיבורי ילדותו של רפול הוא, שהראשון, היישוב, השאיר פחות רושם מהשני, שזה האב. גם היישוב וגם האב ייצגו את ההגנה, הביטחון, התיישבות והשמירה, אבל לאב היתה עדיפות בעיניי העלייה והציונות.

נמשך הלאה: — רפול, אילו גיבורי ספרים השפיעו עליך? רפול: היו אז הרבה טרונים. פנג הלבן ודברים כאלו. זה לא השאיר בי שום דבר. אבל הספרים שהתיישבות, על אלכסנדר ז'יד, שהיה מקורב אלינו, השפיעו עלי. — אף אחד מהכיתה שלך לא ירד לאמריקה? רפול: מהכיתה שלי? לא! אף אחד מהמושב לא ירד! יש אחד מהכפר שלומד מוסיקה, אבל הוא לא ירד. מזה אני מבין שללמוד מוסיקה זה אמנם לא נקרא לרדת, אבל אולי זה שלב אחד לפני.

אני יודע, אני יודע, זה לא חוכמה מה שאני עושה פה. אני מוציא דברים מהקשרם. תאמינו לי, זה רק מרחמים על המפקד העליון שלי, שאני מוציא דברים מהקשרם.

הם לא השאירו שום דבר

ההקשר הרבה יותר גרוע. מה יש, אסור שיהיו לבן-אדם קצת רחמים? כמו שלרפול היו רחמים על פינטו, ככה לי יש רחמים על רפול.

הגנרלים רוכשים נסיון קרבי

זה ממש נחמד, פשוט נחמד, איך ש"כוחות ברית ורשה וכוחות ברית נאט"ו עושים להם את התמרונים שלהם ממש באותה שעה ובאותה ארץ. אלפי טנקים ומטוסים, נושאי גייסות ותותחים, נח"תות, רחפות ומסוקים, צוללות, סיירות וספינות טילים, ובתוך כל אלה גם מאות אלפי פיונים נעים קדימה ואחורה, מת"קפים ונסוגים, ומנצחים, תמיד מנצחים. הגנרלים, בדיוק כמו במילחמה, עומדים מאחורה, במקומות די-בטוחים, מסתכ"לים על כל העסק במשקפות ומעבירים פקודות בטלפונים.

ואתם יודעים כמה זה עולה, כל התרגילים האלה? כמה אוכל! כמה דלק! כמה שעות מנוע! כמה פגזים יירו שם! עכשיו, עם כל הצרות שיש גם מערב וגם במזרח, עם כל האינ"פלציה, האבטלה והאיגודים-המקצועיים החופשיים בפולין, העולם לא יכול להר"שות לעצמו ביזבוז כזה!

אני לא מבין איך זה שהגנרלים הח"שונים לא חושבים על זה. הרי אמרנו למנוע את כל הביזבוז הזה, על התימ"רונים. אם הם כבר ממילא כולם באו"תה ארץ, לא חרקים אחד מהשני. אם הם כבר ממילא שם, כשלהיילים יש אשפות מלאות כדורים, כשהתותחים טעונים והמיכלים מלאים דלק יקר, למה לעשות סתם תימרון, שכמה שלא יהיה דומה למציאות, הוא בסך הכל תימרון? למה לא לעשות ממש מילחמה, שהיא התימרון הכי טוב, שממנו לומדים ה"גנרלים הכי הרבה? במקום להסתער על ביוס-אויב, יסתערו באמת על האו"יב, לא יירו פגזים יקרים על הביות ריקות ומלא על טנקים אמיתיים. ככה ימנעו כל הביזבוז המיותר הזה. הכסף יוצא על מילחמה אמיתית, ולא על מילחמת-דמה. אחר-כך כבר יחפשו וימצאו את כל הסיבות ההיסטוריות והנימוקים הביטחוניים שביגללם פרצה המילחמה בין הכוחלים והאדומים, בין הטובים והרעים.

תומר. בטוח שגם לפי החשבונות של משרד-האוצר ירד השכר הישראלי ב"תש"ס. אז איך מעז שר-האוצר להגיד את ההיפך?

אני לא רוצה לעשות יותר מדי ספק"לציות, אבל בטוח שאחת הסיבות לזה היא, ששר-האוצר יודע שהסתדרות הכ"לית של העובדים בישראל לא תגיד שהוא משקר. להיפך. אם יחסרו למישר"ר-האוצר נתונים על "עליית" השכר הישראלי, החבר משל ישמח לספק לו אותם. השר הורביץ והמזכ"ל משל הם מזמן באותו עסק.

שום דבר לא עוזר

נו, מה זה עוזר לנו שאנחנו עם עתיק כל-כך ומיוחד כל-כך? מה זה עוזר לנו שאנחנו בעצמנו המצאנו את התנ"ך? מה זה עוזר לנו שההיסטוריה בחרה את ירושלים לבירתנו הקדושה? מה זה עוזר לנו שאנחנו כבר היינו תר"בותיים כשהאנגלים טיפסו על העצים? מה זה עוזר לנו שכמעט בנינו את הפירמידות? מה זה עוזר לנו שאנחנו היהודים היינו הראשונים שהאמינו באל אחד תחת כבמה אלילים? מה זה עוזר לנו היום שנלחמנו בגבורה עצומה נגד האשורים, הבבלים, היוונים והרומים ומי לא, ותמיד הפדסנו בכבוד? מה זה עוזר לנו שעד היום אנחנו מספקים מלא חנתי פרס-נובל ופרס-פוליצר ופרס-אוס"קר ופרס-קרניגיני? מה זה עוזר לנו, כל זה, כשיש לנו ממשלה כזאת?

מי שלא הבין את הנקודה, יקרא, בבקשה, את הסיפור הבא:

יום אחד באה לארצנו תיירת חמודה וטיילה ברחוב. ראתה התיירת שני שוט"רים ושאלה אותם באנגלית: "וואר יז הגליל סטריט?"

הסתכלו השוטרים אחד על השני, הסתכלו עליה, ומשכו בכתפיים. לא מבינים, יעני.

ניסתה התיירת את מולה בצרפתית: "או סה רו הגליל?"

הסתכלו השוטרים אחד על השני, הסתכלו עליה, ומשכו בכתפיים. לא מבינים, יעני. הסתכלה התיירת עליהם, משכה בכתפיים והסתלקה.

"נו", אמר שוטר אחד לשני, "ראית את זו? כל כך משכיחה, שלוש שפות יודעת — ומה זה עוזר לה?"

שבו יש חשבון מפורט לגמרי שמראה שלא רק שהשכר הישראלי לא נשמר, אלא ירד, ולא בקצת, אלא בהרבה.

במדור "השקל שלך" שבעיתון ידיעות אחרונות עושה העיתונאי ישראל תומר חשבון מפורט על עמוד שלם. מהחשבון הזה מתברר שהאינפלציה בתש"ם הייתה 132.6 אחוזים, ועליית השכר הממוצע היתה רק בשכירים 13.5%. מתברר שה"שכר הישראלי בכל ענפי המשק ירד, ורק בענף "פיננסים וביטוח" עלה השכר המ"מוצע. פירוש הדבר, טוען ישראל תומר, שגם אם לוקחים בחשבון גם את הח"כמיה-השכר ותוספות-היוקר ומה לא, ה"שכר הישראלי הממוצע ברוטו ירד ב"10.5%. והשכר הישראלי הממוצע נטו ירד ב"8.2%.

לא יכול להיות שבמישרד-האוצר יש חשבונות שונים לגמרי מהחשבונות של נגיד בנק ישראל ומהחשבונות של ישראל

יביאו לי דוגמות מאמריקה. דווקא לי מתחשק להביא דוגמה מ"אמריקה. מה אתם חושבים היו עושים באמריקה לשר שתופסים אותו בשקר? גס! ולא סתם שקר, אלא שקר שהשר הזה חוזר עליו בהתמדה שוב ושוב.

אני מתכוון לשר-האוצר שלנו, האיש הישר הזה, האיש הכנה הזה, האיש הע"צוב הזה, האיש החבר'מן הזה, שכל גורל עם ישראל מונח על כתפיו השו"רות. האיש הזה משקר, פשוט משקר,

השכר החדשים ברור לי שהשכר הישראלי נשמר. נש"ה מאמץ שגם בשנה הב"אה הוא יישמר".

עיסתת הדיבילה: הצערי וכ"לא הצא העיסקה לפועל, ה"בגלגל עמדת ההסתדרות ור"

חדש. פרט לכך, זחל השכר קדימה בשיעורים שונים, בהתאם לענפים ר"למקומות העבודה.

אבל, עליית המחירים הממוצעת, בשיעור 132.6 אחוז ב"12 החודשים האחרונים (בהנחה שבאוגוסט יעלה המדד ב"8 אחוזים), כירסמה את מר"בית הישגיהם של השכירים.

גם אם לוקחים בחשבון את עידי"כון מדרגות מס-הכנסה, לרבות ה"עידכון האחרון של חדרש יולי, ית"ברר כי השכר הישראלי הפגוי נטו — אחרי תשלומי מס-הכנסה ודמי"הביטוח הלאומי — ירד במונחים ריי"אליים ב"8.2 אחוזים.

ישראל תומר

שוב ושוב ושוב. אני רוצה שהנקודה ה"זאת תהיה ברורה, בבקשה, לגמרי: שר"האוצר לא "לא מדויק", וגם לא אומר "אי-אמת".

והנה השקר לפניכם: בגליון ערב ראש-השנה של ידיעות אחרונות, בכותרת על שישה טורים בעמוד הראשון החגיגי, יש ציטוט ישר מפי השר: "אחרי הס"כמיה-השכר החדשים ברור לי שהשכר הישראלי נשמר. נעשה מאמץ שגם בשנה הבאה הוא יישמר". הציטוט הזה מופיע גם בכותרת שישה טורים.

את הדברים האלה אומר שר-האוצר איזה שבוע אחרי שנניד בנק ישראל, מת ארנון גפני, אמר משהו כמו "גם חר"רד השכר הישראלי לא הומעלה כדי להוריד את שיעור האינפלציה". את הדברים האלה אומר שר-האוצר לא רק באותו היום, אלא אפילו באותו עיתון